

An abstract painting with a textured, expressive style. The background is a mix of yellow, light blue, and teal. A large, dark, irregular shape, possibly representing a rock or a celestial body, is positioned in the upper center. A thin, dark line extends from the left edge towards this central shape. The overall composition is dynamic and colorful.

35. Rozmarné léto

Vančurovský almanach 2025

Kolektiv autorů

35. Rozmarné léto

Vančurovský almanach 2025

Háj ve Slezsku, 2025

Publikace vznikla za finanční podpory obce Háj ve Slezsku

© Vydal Spolek Vladislava Vančury Háj ve Slezsku v roce 2025
ISBN 978-80-907547-6-8

K obsahu almanachu

Vančurovský almanach pro rok 2025 je koncipován do tří částí s názvy: Literární pohledy, Rozmarné léto 2025, Vančurův spolek a kultura.

Část Literární rozhledy zahrnuje vybrané statě a literárně vědné studie, které mají vztah k životním osudům a dílu Vladislava Vančury. Zařazeny jsou zde také ukázky z básnické tvorby Evy Frantinové a vzpomínka na Karla Sýse, autorů, jež mají k Vančurovi velmi blízko.

Následuje část reportáží o Rozmarném létě 2025, které se po pětatřicáté konalo v Háji ve Slezsku, Vančurově rodišti. Jako každým rokem byl připomenut Mistrův občanský a spisovatelský odkaz. Obdiv a uznání sklidily folklorní soubory na hájeckém festivalu, které byly jak z regionu, tak přijely z několika zemí. U této příležitosti byla udělena dvěma osobnostem Cena Vladislava Vančury za jejich aktivitu a přínos v oblasti kultury.

Třetí část almanachu pojednává o aktivitách Vančurova spolku. Je zde kupříkladu zachycena beseda o Donbasu a knížce mladých autorek, několik malých reportáží z činnosti vančurovského hudebního tělesa, či reportáž ze Slezské besedy v polské Ratiboři.

Tradiční fotopříloha celý almanach uzavírá. Vybrané snímky připomínají atmosféru a dění na červnové slavnosti Rozmarného léta 2025 a další vybrané vančurovské akce.

Doprovodná grafika je dílem žáků ZUŠ Vladislava Vančury, jejichž práce byly vystaveny na výroční přehlídce v knihovně Dohnálkovy vily v Hájí ve Slezsku v roce 2025.

Literární rozhledy

Vladislav Vančura: Milovník literatury, kavalír a hrdina

Vladislav Vančura (1891–1942) patřil k mimořádně nadaným spisovatelům, dramatikům a filmovým režisérům. Vytvořil také vlastní jazyk – spojení archaické češtiny a běžné expresivní mluvy.

Narodil se v Háji ve Slezsku a měl čtyři sestry. Otec se živil jako úředník. Než se stal lékařem a literárním tvůrcem, procházel Vančura jednou školou za druhou. Neklidně a uličnický.

Primu a sekundu vystudoval na Malostranském gymnáziu. Tercii a kvartu v Benešově, kde potkal Karla Nového, pozdějšího publicistu a dramaturga. Vančura měl kázeňské problémy, dokonce jednou s několika žáky propadl.

Rozčilovaly ho návštěvy kostela a strohost výuky. A nejen to. Sympatizoval s protirakouskými postoji, obdivoval T. G. Masaryka. Své pocity nijak neskrýval.

Navíc často vzpomínal na harmonický a šťastný život ve své rodině. Ta milovala společnost, Vančurovi každého srdečně vítali, a „jak se

objevila návštěva, muselo se vystrojovat i v obdobích, kdy byla rodina v tísní. Vladislav i jeho sestry mi vypravovali, že se u nich vařivalo jako v hospodě. Celé vály švestkových knedlíků, pekáče holoubat, kuřat, masa,“ říkala manželka Ludmila Vančurová.

Střední dokončil ve čtyřiaadvaceti

Rodové tradice svých předků později Vančura svérázně charakterizoval: „Pokud jsem slýchal vyprávět, byli Vančurové zarytci anebo lidé ztřeštění. Jeden z našich příbuzných nečetl od zralého věku až do své smrti nic než bibli, jiný Vančura slyšel výstřední laskavostí, třetí se jaksi nekale zmocnil lodi a křižoval s ní po mořích, až byl chycen a potrestán na hrdle.“

Gymnázia Vladislava svazovala. Stal se zádušným a uzavřeným. Snad proto odešel do Vysokého Mýta, aby se vyučil knihkupcem. Načas se pokoušel i o fotografii, ale nedostal se podle svého přání na Akademii výtvarných umění. Snil tehdy, že půjde k námořnictvu a bude cestovat na velkých lodích. K námořnictvu se také přihlásil.

Dobrodružné plány ukončila matčina nemoc – kvůli ní se vrátil do Davle, kde rodiče tehdy bydleli.

Nakonec pokračoval ve studiu na gymnáziu v Křemencově ulici v Praze a střední školu dokončil opět na Malostranském. Bylo mu už čtyřiaadvacet let a cítil se mezi mnohem mladšími chlapci trapně. Po střední se sice zapsal na práva, ale skončil na medicíně.

Tam našel svou vlastní cestu a v co nejkratším možném termínu studium ukončil. V té době začal také publikovat. A měl za sebou svou první lásku.

Všichni se mu smějí

„Vzpomínám na to, jak jste u vás v Benešově hrála šachy, tak krásně kombinovaným tahem jste mi brala královnu,“ pěl chválu šestnáctiletý Vladislav Vančura v roce 1907 (jeho dopisy jsou uloženy v Památníku národního písemnictví) na patnáctiletou Martu Kaufmannovou. Její otec působil jako obchodník v Benešově, Vančurův tehdy pracoval jako správce cihelny a kamenolomu v Davli.

Oba mladí lidé měli společný zájem o literaturu a o umění vůbec. Marta si kolem sebe v Benešově vytvořila jakýsi stálý okruh obdivovatelů. S tmavovlasou, modrookou Martou to Vančura neměl lehké. On sám, skoro dítě, nemohl pochopit, proč se jeho lichotkám brání a směje se mu. Choval se plaše a jeho dopisy sice Martě lichotily, ale tím se vyčerpaly. Stejně dopadly Vančurovy stydlivé návštěvy.

Šíleně se zamiloval, vykal jí a neustále ji prosil, aby na něm v dopisech „nežádala obratnost formy“. Byla pro něj „cíl mých snů, ideál nových tužeb, příčina probdělých nocí“. O třicet let později Vančura označil Martu v klubu Přítomnosti jako svou první a největší lásku. Velké odměny se mu ovšem od ní v mládí nedostalo.

Chovala se chladně, až drze, často Vladislavovi na dopisy neodpovídala. Vedle psaní jí posílal i kresby a ona ho nehorázně zkritizovala:

„Jseš k posměchu a legraci, hlavně tvé dopisy a malby činí všeobecné gaudium.“ Vančura na to dobromyslně odepsal, že „Váš smích mne sice bolí, ale neuráží“. A žádal ji, aby se mu nesmála s celou společností, neboť „to bolí slečno strašně“.

Ještě v roce 1909 ji s podpisem Lada ujišťoval o své lásce. Vztah se ovšem s přibývajícím věkem rozplynul. Ani na medicíně nezačal s láskou opětovanou.

Ztřeštěná Milena

„Když se Vladislav Vančura usmál, zasvítily jeho krásné zuby, ukázaly se v plné kráse, aby se pak skryly za plnými rty jeho úst, jejichž výmluvnost byla velká,“ popisoval Vančuru jeho přítel Vítězslav Nezval. Vančura vypadal pohledně a vystupoval elegantně. Fascinoval okolí už na medicíně. A to i proto, že byl starší než ostatní studenti.

Právě tam se bláznivě zamiloval do dcery známého stomatologa Mileny Jesenské, půvabné, vrtošivé medičky, která ale brzy lékařskou dráhu opustila.

Milenu studium nebavilo, ale flirt milovala. Hrála si s city vážného, přemýšlivého muže, chvilku mu milostivě slibovala všechno možné, aby jej vzápětí tvrdě odmrštila. Vančura se cítil pokořený, a když od něj definitivně odešla, uvažoval dokonce o tom, že se zastřelí. Díky přátelům tak neučinil.

Nakonec ho upoutala další žena – vysoká, nohatá, věčně hladová tmavovláška Ludmila Tuhá. A také medička.

Choval se kavalírsky

„Za nějaký čas jsem si toho studenta všimla. Nápadně vysoké klenuté čelo a ta tvář – nevěděla jsem, co mi na ní připadá pozoruhodné. Někdo mě na něho zrovna upozorňoval – hele, Lído, Vančura, to je čelo! Jméno mi zaznělo divně – trochu směšně,“ vzpomínala na svůj první dojem z Vančury Ludmila, jeho pozdější žena.

Osobně se s ním seznámila až v druhém semestru. Začal ji doprovázet, vyprávěl jí o knihách a podle Lídy se „choval pozorně, kavalírsky, mluvil krásně“. Vozili se spolu na lodičkách a povídali si. Vančura už tehdy věnoval veškerý svůj volný čas literatuře.

Vladislav byl štedrý – peníze, pokud nějaké měli, utráceli s Lídou za divadlo, občas ve vinárně. Milovali kremrole a zmrzlinu. Vančuru s Lídou Tuhou konečně potkalo vytoužené štěstí. Zklidnil se, lépe se mu dařila tvorba.

V červnu roku 1921 oba promovali a v srpnu téhož roku se vzali. Žili spolu na Zbraslavi, v podnájmu s ordinací. Čekárna tmavá, pokoje nevelké. Byt si zařídili starožitnostmi, které je vyšly levněji než nový nábytek. A právě na Zbraslavi se Vančura často stýkal s budoucí hlavní postavou svého slavného Rozmarného léta, panem Antonínem Šůrou.

Lidi, kteří se topili, zpráskal

Na zbraslavském břehu vedl dvě plovárny jistý pan Antonín Šůra. První patřila Zbraslavskému lázeňskému klubu a vstupné v ní stálo tři

koruny, „aby tam nenalezla verbež“. Na druhém břehu, na Závisti, měl Šůra svou vlastní plovárnu s pískovou pláží a s několika kabinami. Dost často se na ni chodilo zadarmo.

Šůra vybíral vstupné korunu jen tehdy, když byl v mrzuté náladě. Lidí, kteří se topili, měl plné zuby. Nesnášel neplavce, kteří lezli na hloubku, a tím riskovali. Podle Lídy „zachráněný dostal nakonec od Šůry často výprask“. Šprýmaři o Šůrovi tvrdili, že se sám koupe ve Vltavě jen jednou za sezonu, než se dá do bourání plovárny, a to že je „přírodní úkaz věštící neodkladný konec léta“.

Vančurovi plovárnu navštěvovali často. Líbila se jim i paní Kateřina Šůrová, kulatá porodní babička, která se s mužem neustále škorpila.

Mladí manželé spolu byli šťastní. Podnikali výlety a samozřejmě léčili. Auto neměli, Vančura navštěvoval leckdy pacienty na kole, na rozdíl od paní Ludmily, která si podle vlastních slov vedla na kole „jako vozembouch“.

Facka z druhé strany

Jako lékař Vančura pracoval poctivě. Ludmila Vančurová vzpomínala, jak je na Zbraslavi ve 20. letech navštívil pár středních let. Žena měla spodní čelist úplně nakřivo a bolestně mrkala. Muž tvrdil, že se „jaksi trochu nedohodli a hlava se jí nějak zakroutila“.

Vladislav pacientku prohlédl a poté prohlásil, že v takovémhle zapeklitém případě je často nejlepší rázné řešení – dát pořádnou facku

z druhé strany. Nebohý občan se nato rozplakal a pravil: „To byste musel, pane doktore, sám, já to dokážu jen ve vzteku!“

Naštěstí Vančura zcela „po doktorsku“ čelist napravil, za což se mu dostalo díky v podobě zdvořilého výroku pacientky: „Dobřýtro, milostpane, já prve ani nepozdravila!“

Své lékařské zkušenosti zúročil Vančura i ve svém skvělém díle, například v povídce Chirurgie v Luku královny Dorotky.

Lékař a spisovatel měl na celoživotní partnerku štěstí, s Ludmilou žil harmonicky a velmi se milovali. Ona sama popsala jejich společný život ve vzpomínkové knize Dvacet šest krásných let.

Na Zbraslavi navštěvovali manžele přátelé, například Jaroslav Seifert. Vladislav vedle vlastního „doktorování“ pracoval i jako lékař okresní nemocenské pokladny. Soukromí, platící pacienti mu často dávali dárky – goblén, pero, porcelánové misky. Časem se Vančurovi přestěhovali do většího bytu.

Nakonec zakotvili v roce 1924 ve vlastním domě, který jim projektoval architekt Jaromír Krejcar, jeden z manželů Mileny Jesenské. To už měli i auto.

Komunisté jej vyloučili

Vladislav Vančura nepůsobil jen jako lékař. V roce 1920 se stal spoluzakladatelem Devětsilu. Z toho později vystoupil. V Devětsilu získal nové přátele – Karla Teigehe, Vítězslava Nezvala a mnohé další. O rok později vstoupil do Komunistické strany Československa.

Nezůstal v ní dlouho. V roce 1929 podepsal se šesti dalšími umělci Manifest sedmi, kdy kritizoval nové Gottwaldovo vedení – to tehdy přistoupilo pod tlakem Komunistické internacionály k teorii třída proti třídě, tedy vyhlásilo radikální postupy v praktické politice. Poté Vančuru komunisté vyloučili.

Nadále se, jako ostatně celý život, věnoval levicovému uměleckému proudu, publikoval v mnoha časopisech – v Červnu, Kmeni, Hostu.

Psal divadelní kritiky, v Národním osvobození nahradil Jindřicha Vodáka, který odešel do jiného listu. Miloval film a věnoval se i režii. Natočil se Svatoplukem Innemannem v roce 1932 studentské drama Před maturitou. O rok později Na sluneční straně, v roce 1934 využil i neherce ve filmu Marijka nevěrnice.

Nejslavnějších filmů, které vznikly na základě jeho románů, se ovšem nedožil – Vlášilovy Markety Lazarové (1967) a Menzelova Rozmarného léta (1967).

Manželka jej i léčila

Kvůli svým aktivitám Vančura po čase opustil ordinaci a začal se věnovat literatuře. A také rád cestoval. Jeho žena ve své práci pokračovala. Spisovatel Jaromír John na Vančurovu ženu vzpomínal: „Ve zbraslavském domě Vladislava Vančury zazněl telefon. Slyšíme paní Lídu, kterak hovoří: A má to dítě teplotu?“

„Za malou chvíli zarachotí závěs garáže. Pak slyšíme s Vladislavem motor, a že po příkrém svahu prudce zasvištělo auto. Vladislav případ

komentoval: Slyšíš? Lída jede k nemocnému děcku. A tak jezdí ve dne v noci! Bez oddechu! To se jmenuje práce! A co my dva? Kouříme, povalujeme se po pohovkách a trousíme své rozumy.“

V té době už měli Vančurovi dceru Alenu. Lída, ač nerada, léčila i svého muže. Trpěl angínami a jednou se mu utvořily abscesy (chorobné dutiny vzniklé zánětem a vyplněné hnisem). Manželka mu je sama musela otevřít. Po zákroku si Lída „musela honem lehnout na zem, protože jsem cítila, že jinak omdlím“.

Také manželovi vytýkala, že příliš kouří. Samozřejmě kouřil dál. Léčila i malou Alenku, která často postonávala. Svou práci by nemohla zastat, kdyby neměla hospodyní Růženu. Vančura psal a psal. Občas se ženou navštěvovali kavárnu Metro v Praze a vinárnu U Šupů. Vančura se stal čelným představitelem levicové fronty, psal dramata a režíroval. A také se účastnil slavných pátků u Karla Čapka.

U Čapka

„Čapek nad svými hosty starostoval. Hlídal každému jeho oblíbený kousek i dietu, zajímal se o jejich práci a nesnáze. Skoro dozíral na pravidelnou docházku a omlouval, jak z katedry, nepřítomné,“ tak charakterizoval Čapkovy pátky František Langer. Vladislav Vančura byl jejich pravidelným hostem a svědčil v Čapkův prospěch i v roce 1926 po takzvané Silvestrovské aféře.

Tehdy nechal Čapek na Silvestra známými herci karikovat tři politiky: Karla Kramáře, Antonína Švehlu a Jana Šrámka. V pátkárně, jak

se říkalo pokoji, v němž se přátelé scházeli, se debatovalo, hosté popíjeli borovičku a slivovičku, jedli chlebičky. Ženy na pátky nesměly. Elegantní, štíhlý Vančura byl skvělý debatér. Ludmila byla na jeho literární úspěch hrdá, stejně jako dcera Alena.

Šťastný manželský svazek ukončil až květen 1942.

Pana doktora zastřelili

„V noci slyším hulákání. Jak jsem otevřela, vrazili dovnitř dva chlapi. Kde je váš muž? Seděl na lůžku. Beze slova jsme se na sebe podívali,“ líčila Ludmila Vančurová zatčení svého manžela. Bylo to 12. května 1942. Počítal s tím a věděl proč.

Stanul v letech 1941–1942 v čele Národního revolučního výboru inteligence. Přípravoval mimo jiné i znárodnění Barrandova. Legálně přednášel, stal se členem Sboru filmových lektorů. V roce 1940 jej sám Goebbels pozval do Německa. Vančura nepřijal. Stejně tak odmítl německý návrh, aby sepsal scénář pro film o Bedřichu Smetanovi. Ilegálně psal pro Rudé právo.

Na konci roku 1941 cítil, že se blíží konec. Ještě stačil projektovat socialistickou encyklopedii spolu s Ladislavem Štollem.

Jeho tušení se vyplnilo. Po zatčení jej 1. června 1942 zastřelili. Před půlnocí toho dne ve zbraslavském domě zazvonil telefon. Zvedla jej hospodyně. Poté se koktavě a vyděšeně obrátila na svou paní: „Pana doktora zastřelili.“ Zdrcená Ludmila hrůznou zvěst komentovala: „To

byl konec. Konec našich dvaceti šesti krásných let.“ Vančurův život skončil v 18 hodin 45 minut v Kobyliších.

Lenka Bobíková
přetištěno ze zdroje:
Novinky.cz; (3. 8. 2025)

Skok do tmy, nebo nejmocnější válečný román?

V září 1925 Vladislav Vančura vydal ve Fromkově Odeonu svůj druhý román *Pole orná a válečná*. Prostřednictvím svého vypravěče a charakterů i osudů svých postav – zejména „chlapa bez rozumu“ Františka Řeky, barona Maxmiliána Danowitze a jeho synů Ervína a Josefa – v něm zobrazil odpudivost, ničivost a absurdnost války.

Děj prvních pěti kapitol se odehrává na fiktivním statku Danowitzů v Ouhrově ve středním Povltaví. Zde slaboduchý čeledín Řeka bezdůvodně zabije dalšího čeledína Františka Horu. Když se pak od šesté kapitoly stává dějištěm románu válka, Řeka v ní po „hrůzyplném zranění“ zemře a je pohřben s poctami jako neznámý voják. Jeho pohřeb lze interpretovat jako ideový vrchol románu a působivý odsudek války, v níž může být poctěn blázen a vrah. Vančura odsuzuje válečné šílenství též řadou obrazů naturalistické či expresionistické ražby, ukazujících podoby zdegenerovaného lidství. Působivost *Polí orných a válečných*, jež jsou situována do let 1913–1918, umocňuje autorův básnický jazyk, zahrnující mnoho metafor, archaismů, expresivních výrazů i vulgarismů.

Ač je tento román již dlouho chápán jako významné protiválečné dílo, před sto lety byl přijat rozporuplně. V novinách a časopisech vyšlo přes dvacet recenzí a kritických statí, mnohé soudy však vyzněly

negativně, obsahovaly různé výhrady, rozpaky, neadekvátní interpretace. Vedle nich se objevily i recenze kladné a výstižné. Tato názorová rozdílnost vypovídá ledacos nejenom o posuzovaném díle, nýbrž i o generační, estetické a ideové diferenciaci kritiky dvacátých let.

Do skupiny kritiků, kteří *Pole orná a válečná* víceméně odmítli, náleží především Arne Novák, Jindřich Vodák, Karel Sezima, J. O. Novotný a Miroslav Rutte. Arne Novák ve své recenzi v Lidových novinách Vančurův druhý román nazval „unanimistickou kronikou“, přičemž v jeho hrdinech viděl tupce „zakleté do kruhu živočišných pudů a smyslových požitků“. Jindřich Vodák psal v Českém slově o „strašné marnosti“, kterou Vančura údajně „vidí všude v životě a lidech“ a která se promítla i do *Polí orných a válečných*. Recenzent časopisu Lumír Karel Sezima je označil za estetickou prohru a útěk k „tvarovému absolutnu“, za „dračí setbu a skok do tmy“. Podle kritika Cesty J. O. Novotného jejich četba vzbuzuje jen pocity ošklivosti a nudy, takže je nutno litovat autorova „nesmírného výrazového úsilí“. Miroslav Rutte též v Cestě tento román charakterizoval jako „kolektivní švejkovštinu bez lidského a živého Švejka“, jako nezvládnutou apokalyptickou vizi.

Další kritikové hodnotili Vančurův protiválečný román příznivěji, avšak měli k němu řadu výhrad, leccos v něm náležitě nepochopili či interpretovali nesprávně. Patřili k nim Pavel Fraenkl, Marie Pujmanová, J. B. Čapek, Josef Knap, ale i A. M. Piša. Podle názoru Pavla Fraenkla otištěného v Rozpravách Aventina je v autorově obraze

válečného rozvratu světa „cosi obludného“. Marie Pujmanová na stránkách Tribuny usoudila, že *Pole orná a válečná* ukazují „zbytečnost, nesmyslnost a nesmyslné souvislosti války“, leč manifestují i „mocnou nesmyslnost života“. V měsíčníku Kritika psal Josef Knap o Vančurově naturalistické rozkoši z „úderů primárních, syrových dějů a slov“ a o jeho pohledu do „lidské bídy a neřestnosti zcela bez idealizujících sklíček“. Podobnou naturalistickou interpretaci otiskl v témže časopisu J. B. Čapek. Podle soudu A. M. Piši zveřejněného v Prameni Vančurovo druhé románové dílo představuje „chorobnou vizi, která je znásilněním skutečnosti“, byť je stylisticky svěbytné a má silný protiválečný účinek.

Kladný pól odezvy *Polí orných a válečných* tvoří hlasy Františka Götze, A. C. Nora, Antonína Veselého, Richarda Sichy, Bedřicha Václavka, Františka Černovského, Miloslava Novotného, F. X. Šaldy, Alberta Vyskočila a Josefa Hory, k nimž je možno přiřadit i některé pozdější soudy, pocházející například z pera Františka Halase.

František Götz referoval o zmíněném románu nejprve v Národním osvobození a poté se jím zabýval v Tvorbě. V novinové recenzi ho označil za „silný román mladé generace, na nějž je možno býti hrdým“; současně v něm viděl projev „nového realismu“. Ve studii v Tvorbě akcentoval autorovu „vzteklou vitální opilost hmotou, krví a věcmi, hnusem, špínou, zvrhlostí válečnou“, jakož i jeho smysl pro „fyzilogii života“. A. C. Nor v časopisu Host ocenil jeho ztvárnění válečné tematiky moderními prozaickými prostředky, „prudké a drtivé

zkonkrétnění fakt“, dobrou znalost života. Vančurovo umělecké zobrazení „válečné skutečnosti“ pochválil rovněž Antonín Veselý v listu Československá republika. Richard Sicha se v Rovnosti soustředil hlavně na Vančurovy postavy, přičemž se pochvalně vyjádřil o jeho ztvárnění „hrůzných a pochmurných obrazů šilícího lidství“.

Bedřich Václavek v Pásmu shledal v *Polích orných a válečných* „silný prvek dadaistický“, kdežto referent Dělnické osvěty František Černovský vyzvedl Vančurovo „svědomité modelování ostrých rysů děje“, „tvárnou pevnost“ a také postavu Františka Řeky, jehož kresba je „strašlivým vyhocením ničivého šílenství“. Stejně příznivě řečený román přijal i Miloslav Novotný, který se v Kulturním zpravodaji zaměřil hlavně na interpretaci jeho postav. F. X. Šalda toto dílo v Tvorbě označil za „nejmocnější román válečný“, jaký kdy četl: viděl v něm „velikou apokalypsu války“, „nový veliký epos“, „epický mýtus“. Albert Vyskočil v Rozmachu prohlásil, že Vančurovo umění znamená „vrchol české prózy“. Josef Hora v Rudém právu *Pole orná a válečná* interpretoval jako obraz „groteskního nesmyslného pekla, v němž lidé ztrácejí sebe, svůj účel a smysl“, jako „baladu o ukrutnosti a zvířectví světa, jehož řád se rozpadává“.

Nakonec uvedme slova Františka Halase, který roku 1929 v časopise Panorama o tomto díle napsal: „Svět Vančurova vidění otřese vámi víc než kupa protestujících románů s veškerým nechutenstvím pacifismu a humanity. Takový Řeka, toť křik, který přehluší všechnu

žvanivost odzbrojovacích a mírových konferencí. Tento hlas, bude-li mu dobře nasloucháno, má moc zabránit válkám.“ Je smutné, že nutnost odhalovat nesmyslnost a ničivost válečného šílenství je aktuální i v naší době.

Jiří Poláček

Zmizení Josefa Cermana

Historik Petr Koura ve své monografii nazvané *Vladislav Vančura a nacismus, to jsou hluboké protiklady. Odbojová činnost. Druhý život* (2022) reprodukuje fotografii, na níž je Vančura zachycen s Jaroslavem Seifertem, přičemž je zřejmé, že tam byl ještě někdo, kdo byl dodatečně vyretušován: takto upravená fotografie je součástí svazku *Vladislav Vančura ve fotografii*, vydaného v roce 1954 nakladatelstvím Československý spisovatel.

Koura právem odmítá domněnku Štěpána Vlašína a Milana Blahynky, editorů souboru Vančurovy publicistiky *Řád nové tvorby* (1972), v němž byla původní podoba fotografie z roku 1938 přetištěna, že je to Jaroslav Hašek. Spekuluje, že třetí osobou mohl být některý z katolických literátů, kteří v poválečné době byli na základě vykonstruovaných obvinění zavřeni ve vězení. Manželka Vančurova vnuka Pavla Santara Sylva Santarová mi však nedávno ukázala originál záhadné fotografie, na jejímž rubu je napsáno, že později vyretušovaným mužem je Josef Cerman, od roku 1934 ředitel Družstevní práce.

Foto: archiv rodiny Vladislava Vančury

Vydavatelstvo Družstevní práce (dále DP) existovalo v letech 1922–1952. Vzniklo z iniciativy Václava Poláčka, který byl tajemníkem a ředitelem DP (o jeho činnosti podal svědectví Julius Firt v memoárech *Knihy a osudy*, jež vyšly roku 1972 v exilovém Indexu v Kolíně nad Rýnem a poté v roce 1991 v brněnském nakladatelství Atlantis). V této funkci ho vystřídal právě Josef Cerman. Vančura se Seifertem byli členy redakční rady DP, Vančura stál od roku 1937 v jejím čele. Vydal tu romány *Pekař Jan Marhoul* (1924), *Pole orná a válečná* (1925), *Rozmarné léto* (1926), *Poslední soud* (1929) a *Tři řeky* (1936), hru *Alchymista* (1932) a také *Obrazy z dějin národa českého* (1939, 1940, 1948). Přispíval rovněž do časopisu Panorama, psal lektorské posudky, jezdil na přednášky a čtenářské besedy.

Jeho fotografie se Seifertem a Cermanem, který zemřel 12. března 1949 v Praze, tudíž nevznikla náhodou. Zbývá pouze otázka, proč z ní musel Josef Cerman zmizet a kdo byl iniciátorem této retuše. Aleš Zach se domnívá, že by to mohl být – jak mi napsal v odpovědi na můj dotaz – Karel Nový. Nebo to byl někdo jiný? A co ho k tomu vedlo? Toť záhada hodná Hercula Poirota!

Jiří Poláček

Dvakrát Vančurovy hry

Nakladatelství Academia – spolu s Ústavem pro českou literaturu AV ČR – vydalo s vrocením 2024 impozantní dvoudílný slovník nazvaný

Moderní česká divadelní hra (1896–1945), mající podtitul *Mezi textem a inscenací*. Editor Aleš Merenus v něm s dvěma desítkami dalších badatelů a badatelek přibližuje celkem sto šest her z uvedeného půlstoletí. Každé z nich je věnováno obsáhlé heslo, jež zahrnuje vždy nástin děje, jeho interpretaci, patřičný kontext a autorův medailon, jakož i informace o premiéře a dalších inscenacích, o kritické odezvě a příslušné odborné literatuře.

Jde o hry autorů obecně známých, jako jsou Julius Zeyer, Jaroslav Vrchlický, Alois Jirásek, Viktor Dyk, Fráňa Šrámek, Jiří Mahen, bratři Čapkové, František Langer, Jiří Voskovec a Jan Werich nebo Vítězslav Nezval, ale i dramatiků již málo známých, k nimž lze zařadit Arnošta Dvořáka, Františka Zavřela, Jana Bartoše, Stanislava Loma či Miloše Hlávku. V tomto společenství nechybí ani Vladislav Vančura, z jehož dramatické tvorby Pavel Janoušek interpretuje hry *Učitel a žák* (1927) a *Jezero Ukereve* (1935).

První z nich je přetištěna v chystané kolektivní antologii s názvem *Poetistické drama*, do níž bylo po úvodní studii Marka Lolloka zařazeno třiadvacet her z období poetismu, tedy převážně z dvacátých let (mezi jejich autory figurují například Jiří Mahen, Vítězslav Nezval, Jiří Voskovec a Jan Werich, Adolf Hoffmeister nebo E. F. Burian). Kromě *Učitele a žáka* zde čtenář z Vančurových her najde *Nemocnou dívku* (1928) a „filmové drama“ *Lethargus (Láálanegulo, 1929)*.

(JP)

Vladislav Vančura – JOSEFINA

První obraz

Praha 30. léta. Proscénium znázorňuje průjezd konzervatoře. Po délce proscénia přeběhne policista. Josefína se vynoří z výklenku, vystupuje na špičky a dívá se do hlediště. Za ní se rozvážně pohybuje pan Maleček. Má v ruce housle.

JOSEFINA: Sme v suchu! Na betón, strejdo! Chocholáč si to hasí kdiví kam!

MALEČEK: Vona to bude nějaká dobrotivá duše.

JOSEFINA: Kdo? Chlupatej? – Kriste králi, jen se spolehněte! Mám zapískat, aby s váma šel na sáňky?

MALEČEK: A já se ti holka divím! Copak jsou lidi vlčáci a ta dále? Copak musí bejt každý mizera?

JOSEFINA: Ehm!

MALEČEK: Jak?

JOSEFINA: Se mi zdá, že vám manželka práskla do bot.

MALEČEK: (se zabývá houslemi) Vono nebude tak zle!

JOSEFINA: Neměla bych se po ní povohlídnout?

MALEČEK: Jo, jo, já ti rozumím. Moc dobře, holka zlatá, ale je to marný. Dneska vemeš štíra – a co? Nic! Na práci se neumíš podívat, školy nemáš, k obchodu nejsi, tak jakýpak copak? Někdy po neděli se vrátíš k svejm starejm pěstounům. Pro pána Jána, už slyším, jak budeš zase řvát!

JOSEFINA: Jednou vám ale pláchnu, jak se patří!

MALEČEK: Když se to vezme kolem dokola, si zatraceně nevděčný pískle. Člověk ji vypiplá, člověk pro ni shání – a tu máš! Holka je pryč a pryč!

JOSEFINA: No, kdybych se uchytila někde v kartounce – nebo při kuchyni, to mi můžete věřit! První sobotu jsem u vás s takovouhle láhvicou!

* * *

Tato ukázka ze hry „Josefina“ byla přednesena na vernisáži výstavy „Vančura – hry“ v Dohnálkově vile v rámci Rozmarného léta 2025.

Malé slovo o velkém básníkovi

Nejprve děkovný prolog. Letos v červnu jsem obdržela od vedení obce Háj ve Slezsku vzácný dar - medaili Vladislava Vančury za dlouholetou práci v oblasti kultury. Je to pro mne velká pocta a za ocenění vyslovuji obci co nejupřímnější dík.

V těsné a milé spolupráci s hájeckou knihovnou našim posluchačům (a nejen jim, i mnohým přespolečným) nabízím nevšední autorské populárně vzdělávací programy. Některé z nich byly věnovány osobnostem, které mají k regionu či přímo obci vazbu. A vyprávěla jsem samozřejmě také o slavném rodákovi Vladislavu Vančurovi.

Významněji jsem poznala Vančurovo dílo na gymnáziu a už tehdy pro mne bylo vážným studijním objektem. Pedagogickou i filozofickou fakultu jsem zakončila pracemi o Vančurovi. Fascinace jeho uměleckým nástrojem, jazykem, trvá u mne dodnes, ale už v jiných souvislostech.

Jazykový znak u Vančury má mnoho rozměrů a každý by se dal nekonečně zkoumat. Vančurovské slovo má váhu kladiva. Je trefně volené, definitivní. Neobvykle se spojuje s jinými v překvapivých metaforách, stanovuje rytmus vět, často vnitřní, ztajený. Básníkův text má vysoce knižní, archaický ráz. To mu dává vzácnou vznešenost. Je to mozaika barevných, pohybových, ostrých dynamických i zvukových detailů, šokujících kontrastů, ale i vášně, něhy, šibalství, humoru a ironie. A všechny tyto odstíny dokáže básník propojit v dramatice

tak vypjaté, že někdy, obrazně řečeno, stojíme v napětí před výbuchem...

Toto vše zmíněné slouží Vančurovi k naplnění jeho uměleckého cíle a vede k totální syntéze reality. To umí náš básník nenapodobitelně, až do morku kosti uchopit skutečnost a esteticky ji povýšit.

Vančura jako klučina sedával po večerech v cihelně v Davli u Prahy u velkého ohně s místními dělníky a nádeníky. Uchvácený pozoroval sršící jiskry a plameny, užaslý sledoval obrazy, jež se před ním ustavičně proměňovaly, ohnivé stínové divadlo, pohyby ozářených postav na temném večerním pozadí. Slýchával praskoty a hluky, hučení ohně, hlasy a písně dělníků, příběhy, vtipy, vyprávění... Vjem z dětství. Pro básníka prototyp absolutního zmocnění se reality.

Vančura se obíral starými slovesnými památkami, biblickými, latinskými, staročeskými a renesančními texty a čerpal z nich. Avšak dalším zdrojem mu byl i jadrný lidový jazyk, jehož uživatel si často nebere servítky. Lidovou odkrytost a upřímnost Vančura miloval.

Vančurovo dílo dnes čtou a studují jen odborníci, možná někteří studenti bohemistiky či jednotliví zájemci. Náročnější divák se možná rád podívá na filmová zpracování některých titulů. Inu, Vančurovu tvorbu vidíme dnes po stech letech od vzniku jako originální slovesný experiment. Ale ten pro všechny časy uchová, ať chcete či nechcete, obrovský humánní náboj, myšlenkovou sílu, lásku k češtví, k vlasti a k člověku vůbec. A zůstane jako věčná památka a vzor jazyka, který má podobu drúzy vzácného minerálu.

Vím, že vývoj jazyka zastavit nelze, jde o proces a zákon. Ale čeština dnes pod tlakem světa zůstává bez pomoci, sotva dýchá, ve veřejném prostoru, bohužel i v kultuře, v médiích, kam se podíváte. A v základním smyslu pomalu ztrácí svou národotvornou, kulturotvornou a estetickou funkci. Pan Vančura, být tu dnes s námi, by patrně nad vším kroutil hlavou. Ale vzpomeňme si, měl veselou povahu, byl to optimista, vytrvalec i šprýmař!

Věra Philippová
září 2025

Eva Frantinová - Básně do almanachu (věnováno Karlu Sýsovi)

Tvé srdce

Za předposledním úhodem
jdu
jdu jako za vozem

Ráno

Jsi tady
ráno
(nemám odzpíváno
a přesto přepadena
básní
říkám si: žasni...)

Jízdní řády

Tisknou se i pro ty
co nikdy nikam
neodjedou
odnikud nepřijedou
chvějí se nedočkavostí

Popeláři

Ulicí jedou popeláři
tak vysmátí
tak mladí
jistí
netuší
že ani oni se nedostanou
do tříděného odpadu
ekologicky čistí
až semele je
stáří

Naší ulicí

Na zemi nedokouřená cigareta
obláčky našich chvil...
(kam uletěly
kdopak je zapálil?)

Poslední zvonění

Čekáme na lásku
v dlaních
stuleni
dva schody v mezipatře
posledních zvonění

Za tebou Na palmě

17.11.2024

Nedělní odpoledne
a stesk má zelenou
a sluníčko už nežhne
už se tu nepotkáme
ani u dna
už ani nad pěnou
báseň nezakopne o řádky
stoly a židle
obrácené pro nikoho
a přesto jsi tu
přesto píšeš
šustí náš listopad
opuštěné zahrádky

Psali jsme

Ve stoje
vsedě
vleže
ze sklepů
z údolí
i z věže...

Dotaz o zimním přezutí

Bože
máš rezervu lásky
ve svém voze?

Kolikrát?

Kolik let budeš chodit po
sněhu
a kolik pod sněhem...
(ty bez příběhu
i ty s příběhem...)

List z metra

S uchem na mobilu
posloucháte akční nabídku
šumění moře
všelike dárky
ach kámo
ostrov za babku...
neslyšíte ale právě padající list
(jak smutek slabikuje
mám tě rád)
jak plachtí do srdce
jak se z něj učí číst

Napořád

Ach být tu napořád
jako koleje
jako jízdní řád
pro sny
pro vlaky
(neodstavené zázraky)

Den pro nikoho

Žiji den pro nikoho
nikdo nezavolá
nenapíše
prázdná dlani
propastné ráno
smutek má vystaráno
už nakoupil
uvařil
semlel
chytil se tvých básní
té přece víš že mám tě rád
té o metru
bílém svetru
a šel se projít
(úzkost na vodítku)

Mám napitý den

Běhat od slzy k slze
vysoušet jednu druhou
nejši a přece jsi
příšeří světla
světlo příšeří
takovou radost jsme mívali
tak nás znali
na zadním sedadle
překročených rychlostí
a dnes
máte nějaké mazání na stesk?
na trhané srdce?
na pepři na smetaně
fidli con carne
single pingle
připijme na cesty
byli jsme z louky
teď ze závějí
a závěj hoří
a já bez tebe načnu nový
notýsek
možná v něm ožije poéma
vyhynulý druh

návštěvníky prosím nekrmit
a tady v Parádiu
opodál zahrady
kabinky záhady
slza a smích tu převlékají
kabáty
na Pročtujsme.Cz
pere nás to na třicet
ždímá bez otáček
otoč se!
život nám natočili pod hladinu
židle nás přežijí
živáčky
žrouty i hladové
abecedu posledních písmenek
užil si aspoň ještě ypsilon
a kousíček zetka
„a támhle jsou jeho kamarádi“
ukázala mi Lenka stůl
U zlaté palmy
o jeho roh si opřu malíček
setru z něj hřbetem ruky
neviditelný prach
tvé otisky

z pozemské ořízky
tady se přece uklízelo a bude
tady se psalo a bude
vždycky jsem tě miloval
sedni si napiš básně
nemáme co číst
srdci je zima
kam se podělo tropické klima
našich českých dní
jsme jenom předpovědí
tajemné nápovědy

jsme jenom otazníkem
nad vším co leklo
otazník nerezová naběračka
odpověď masné oko
Ale tady se nevaří
na tomhle ostrově
mám napitý den
běhat od slzy k slze
mávat jak trosečník
a lety?

* * *

PS:

Básně jsou věnovány příteli Karlu Sýsovi - Vančuru miloval, často jsme o něm mluvili na procházkách - a nejen na Zbraslavi... Já vidím živě ten okamžik, kdy mi jedno takové šťastné odpoledne - před mnoha lety - Karel přinesl Luk královny Dorotky. Často také vzpomínal na "báječné Vančurovo Rozmarné léto v Háji ve Slezsku, festival plný hodných a veselých lidí." E. F.

Z Rozmarného léta 2025

Krojované zvaní na slavnost

Je neděle 15. června 2025 odpoledne. Parta muzikantů z Hájeckého šramlu se schází u hájeckého obecního úřadu. Něco po 14. hodině se vydáváme na objíždku obcí a okolím. První zastávka je na malé návsi v Chabičově, další na Kamenci v Jilešovicích. Lidové písničky a zvací řeč zní rovněž mezi hájeckými družstevními domy s milým občerstvením pro muzikanty. Čtvrté zastavení máme ve Velké Polomi na dvorku u Evy Válkové s písničkami a pulečkami. Nahodilé obecenstvo také zvědavě naslouchalo v Hrabyni před restaurací. Zbývá ještě zastávka na návsi ve Lhotě a před hospůdkou zvanou Vatikán ve Smolkově. Tady naše více než čtyřhodinové pozývání na Rozmarné léto je zdárně završeno u sklenice vychlazeného piva.

Krása festivalového léta

Háj ve Slezsku, 23. červen 1891: v místním cukrovaru přichází na svět Vladislav Vančura. • Rok 1926: vychází humoristická novela Rozmarné léto spisovatele, dramatika, režiséra, antifašisty, vlastence Vladislava Vančury. • Praha, střelnice Kobylišy, 1. červen 1942, 18.45

hodin: Vladislav Vančura popraven nacistickými okupanty. • Háj ve Slezsku, neděle 22. června 2025: uskutečnil se 35. ročník festivalu Rozmarné léto.

Tradiční festival, který pořádá hájecký Spolek Vladislava Vančury, začíná vždy v Dohnálkově vile vernisáží výstavy - tentokrát o dramatické tvorbě s průvodním slovem člena spolku Ladislava Ludvíka. Na výstavních panelech se návštěvníci dověděli mnohé o pěti hrách, které Vančura napsal: Učitel a žák, Nemocná dívka, Alchymista, Jezero Ukereve a Josefina. Výstava byla ke zhlédnutí do konce srpna.

Humanismus je síla

Českou hymnu na úvod setkání u pomníku spisovatele zpívali snad všichni přítomní, někteří s dojetím v hlase. Následovalo hudební vystoupení saxofonového tria, žáků zdejší ZUŠ Vladislava Vančury. Ve slavnostním projevu mj. zaznělo: „Vladislav Vančura neztrácel naději, že krása má smysl i v temných časech. Byl lékařem tělem i duchem a za své hodnoty položil život, když se zapojil do odboje proti nacismu. Jeho osud nám připomíná, že humanismus není slabost, ale síla.“ Pak se ujala slova europoslankyně Kateřina Konečná, která hovořila o odkazu velkého českého spisovatele a vlastence.

Obdiv všem

Festival zahájily mažoretky **Zara 2** z polské Ratiboře, které místy předváděly až akrobatické prvky. Poté přišel na scénu krojovaný

národopisný soubor **Bejatka** z nedaleké Štítiny se slezskými písněmi, tanci i rázovitým humorem, což návštěvníci odměnili spontánním potleskem.

Maďarský folklorní soubor **Vadhajtás**, který přijel z městečka Vasvár, pak předvádí svůj typický temperamentní folklor na pódiu i před ním. Doprovázeli je hudebníci pro nás s poněkud neobvyklými hudebními nástroji, např. třístrunnou basou. Z chorvatského městečka Vrbovec si členové souboru **HKUD Petar Zrinski** přivezli zářivé lidové kroje, písně, tance a plno úsměvů. Hájecké **Há-trio** v písničkách s kytarou a baskytarou prezentovalo Moravu, Čechy a moravsko-slovenské pomezí. Obdiv patřil rovněž cimbálové muzice žáků ZUŠ Vladislava Vančury.

V rámci festivalu nastaly též slavnostní okamžiky. Zástupci ČSBS předali čestná uznání obci Háj ve Slezsku a spolku Vančurovců za udržování historických tradic. Po delší odmlce bylo obnoveno udílení Ceny Vladislava Vančury.

„Jako každoročně festival je úžasný, líbili se mi všichni, ale asi nejvíce Chorvati – muzikanti i tanečníci,“ řekla paní Karla z Háje ve Slezsku. I další divačka, paní Jana z Ostravy, byla nadšená: „Přijeli jsme s přítelem na pozvání naší kamarádky z Háje už podruhé a podruhé jsme zažili velmi příjemné odpoledne.“

Starosta obce Karel Palovský vnímá, že festival Rozmarné léto přispívá k dobré prezentaci obce. „Díky všem, kteří se na akci podíleli.“ Velký dík organizátorům ve spolupráci s polským spolkem Źródło,

všem účinkujícím, obci Háj ve Slezsku a sponzorům, bez nichž by se tenhle festival s mezinárodní účastí jen těžko mohl konat. A v neposlední řadě poděkování patří návštěvníkům festivalu, kteří se přišli na vystoupení podívat a vytvořili v Dohnálkově parku neopakovatelnou a úsměvy zářící atmosféru.

Zoja Chramostová

M. Blahynka o jubilejním Rozmarném létě

Letošní festival Rozmarné léto se konal v Háji ve Slezsku, Vančurově rodišti, už po pětatřicáté.

Jako každým rokem připomněl festival setkáním u pomníku Vladislava Vančury jeho občanský a spisovatelský odkaz. Jako vždy spolek Vančurovci spolu s místní knihovnou připravili v Dohnálkově vile malou výstavu Mistrova díla, tentokrát dramatického.

Jako vždy festival hostil v Dohnálkově parku v Háji folklorní soubory z řady zemí; žel soubor z Indie vinou leteckého neštěstí v jeho sídle nemohl dorazit, viděl jsem však kromě působivého slezského souboru stále perfektnější mažoretky z polské Ratiboře, vzdálené co by kamenem dohodil, dále skupiny z Maďarska a Chorvatska, obě s pořady maximálně i výtvarně prostými, přitom podivuhodně vynalézavými, zkrátka přesvědčivými. Festivalu letos přálo i slunečné počasí.

Proslov u Vančurova pomníku

Vážené dámy, vážení pánové, milí hosté, přátelé literatury, kultury a léta – možná i trochu rozmarného!

Scházíme se dnes, abychom oslavili nejen jedno z nejpůsobnějších děl české literatury “Rozmarné léto“, ale především jeho autora, výjimečného člověka, který se narodil zde v Háji ve Slezsku, Vladislava Vančuru.

Vančura byl spisovatel, který svým jazykem nepsal jen příběhy, on maloval slovy. V jeho větách zní hudba češtiny, v jeho obrazech se zrcadlí člověk se všemi svými slabostmi, se směšností i velikostí. Rozmarné léto není jen humoristická novela. Je to přemítání o lidském údělu, o čase, který plyne líně jako řeka Orše, a přesto nás nutí hledat smysl, lásku i smíření.

A právě tady, v naší obci, odkud Vančura vyšel do světa, je jeho odkaz stále živý. Nejen jako literární památka, ale jako výzva k odvaze myslet, tvořit a nezapomenout.

Vladislav Vančura žil v době, kdy Evropa ztrácela víru v humanismus. A přesto jej ve svém díle neustále hájil. Neztrácel naději, že kultura má moc spojovat, že jazyk může léčit, že krása má smysl i v temných časech. Byl lékařem – tělem i duchem – a za své hodnoty nakonec položil život, když se zapojil do odboje proti nacismu. Jeho mlčení po popravě ale nebylo konec, jen pauza před tím, než znovu začneme číst a naslouchat.

Dnes, kdy svět znovu kolísá mezi rychlostí a povrchností, kdy slova často ztrácejí váhu, nám Vančura připomíná, že i v lehkosti může být hloubka a že rozmarnost nemusí znamenat prázdnotu, ale chuť žít, hledat krásu v každodennosti a nebrat se příliš vážně – a právě proto být opravdový. Ve světě, který se otrásal válkami, totalitami a ztrátou víry v člověka, psal Vančura texty plné vlídnosti, krásy a rozumu.

Dnes, kdy svět běží rychleji, než jazyk stačí, kdy se slova zkracují na znaky a myšlenky na hesla, potřebujeme Vančuru víc než kdy dříve. Potřebujeme jeho víru ve slovo, ve vzdělání, v kulturu, v člověka, který i v těžkých časech zůstává lidský.

Jeho osud – odvážný postoj proti nacismu, který ho stál život – nám připomíná, že humanismus není slabost, ale síla. A že krásné slovo může být stejně silné jako čin.

Ať tedy slova Vladislava Vančury zazní i dnes – mezi námi, na této slavnosti Rozmarného léta, v našem jazyce, v našich vztazích.

Ať jsme schopni zůstat lidmi i v časech, které k tomu často nesvádějí.

Milí přátelé, slavme dnes nejen Rozmarné léto. Slavme jazyk, svobodu, humor i ticho mezi větami. Slavme odkaz Vladislava Vančury, rodáka z Háj ve Slezsku, jehož slova jsou tak stále mezi námi.

Text Josef Kimpl, přednes Zoja Chramostová

Laureáti Ceny Vladislava Vančury

Po jisté časové odmlce byla letos na návrh Spolku Vladislava Vančury udělena Radou obce Háj ve Slezsku Cena Vladislava Vančury dvěma osobnostem. Cenou byla poctěna **Věra Philippová** za významný přínos v šíření kulturních hodnot a **Milan Blahynka** za výraznou literárně vědnou hodnotu celoživotního díla.

Medailony oceněných

PaedDr. Věra Philippová (nar. 1950) působila dlouhou dobu jako pedagožka na Ostravské univerzitě a Janáčkově konzervatoři v Ostravě. Spolupracovala s ostravskými kulturními deníky, časopisy a rozhlasem. Píše písňové texty a libreta. Vzdělání má pedagogické. V současné době bydlí v Ostravě. Do Háje ve Slezsku se stále ráda vrací.

V Háji ve Slezsku si získala kulturní publikum svými malými nevšedními vyprávěními v místní knihovně. Jsou o literárních a hudebních osobnostech a o kulturním dění, jak to málokdo zná. Začalo to před 12 lety a cyklus pokračuje doposud. Za tu dobu to je hodně přes 50 literárně kulturních odpoledních setkání. Uskutečnila se vypravování o Boženě Němcové, Karlu Hynku Máchovi, Bedřichu Smetanovi, Janu Nerudovi, Antonínu Dvořákovi, Leoši Janáčkovi, Petru Bezručovi aj. Nebyli pominuti ani háječtí rodáci – Antonín Vašek, Vladislav

Vančura. Vyprávění je přístupné pro posluchače různých profesí, stupně vzdělání a věku.

PhDr. Milan Blahynka, CSc. (nar. 1933) je stále duševně čilý literární teoretik, kritik, editor, esejista, spisovatel. Miluje Nezvala, Vančuru a Kunderu. Také Jiřího Kuběnu a Alberta Marenčina. S potěšením se věnoval Marii Pujmanové, Josefu Kainarovi a básníkům „pětatřicátníkům“ ze 70. let minulého století. Ostatním průběžně a stále. Jeho vzdělání je literárně filozofické, ve filologii, nejen české, je doma. V letech 1963-1989 působil v Ústavu české a světové literatury ČSAV. Kromě toho působil také jako editor a vysokoškolský učitel. Stále pravidelně přispívá do kulturních periodik. Je věrný svým celoživotním levicově laděným názorům. Bydlí v Horce nad Moravou v okrese Olomouc.

V Národní knihovně ČR je evidováno více než 230 jeho literárně vědných a literárních prací, které stále mají co říci literárním badatelům a dalším zájemcům o studium české literatury. Podařilo se mu zachytit odkazy mnohých pokrokových osobností naší kultury a zpřístupnit jejich dílo, v tom i život a tvorbu Vladislava Vančury, širšímu okruhu čtenářů.

* * *

Poznámka: Cena Vladislava Vančury má podobu umělecké medaile. Je posledním tvůrčím dílem akademického sochaře Karla Vašuta. Obcí Háj ve Slezsku je udělována od roku 2005.

Poděkování Háji ve Slezsku

Vážení rozmanití účastníci letošního vančurovského Rozmarného léta, dovolte, abych Vás nazval svědky svého čtvrtého poděkování.

Děkuju především Vladislavu Vančurovi. Měl jsem to štěstí, že už v pubertě mě strhl a dodnes unáší jeho Amazonský proud. Ne žádný lyricky bublající potůček, ale velkolepý živel. Nic malého ani prostředního, s čím se tak rád spokojuje náš národ, když si nepřipomene Vančuru. V obdivu k jeho dílu jsem o něm napsal dvě knihy, mnoho článků a glos, to vše, za co jsem si vysloužil dnešní cenu Vladislava Vančury. Pořád si myslím, že jsem neudělal dost. Naštěstí nejsem sám, vycházejí nové cenné práce o Vančurovi, a to i ve světě.

Děkuju Vám, kdo jste přišli vzdát hold Vančurovu odkazu. Neboť jste živoucí doklad, že a jak tvůrce nadále žije právě ve svých čtenářích, v živé a činné paměti svého národa.

Děkuju městu, kde Vančura v čase svého zrození vdechl jakoby natrvalo zdravý slezský vzduch, a ať mu bylo souzeno vyrůstat brzy jinde, město si ho váží, hlásí se k němu a připomíná ho celé naší zemi víc, soustavněji a vynalézavěji než místa a města, kde dlouho žil a pracoval.

Děkuju konečně všem, kdo toto město reprezentují a díky velké podpoře každoročního Rozmarného léta působí jako příklad kulturní práce v obci. Mé poděkování náleží panu starostovi Karlu Palovskému a radě obce a obzvlášť Vančurovcům, jmenovitě panu docentu Ladislavu Ludvíkovi, který je „spiritus agens“ příkladného kulturního

dění v Háji ve Slezsku, a jeho milým stejně muzickým spolupracovníkům.

Po vydání své velké monografie o Vančurovi mě vyznamenala paní Ludmila Vančurová svou medailí Vladislava Vančury. Medailí a cenou z Háje ve Slezsku se můj vančurovský kruh uzavírá.

Milan Blahynka

Vančurův spolek a kultura

Almanach vždy vydáváme na přelomu října a listopadu daného roku. Proto do této části jsou nejdříve zařazeny vybrané aktivity z konce roku minulého.

Vánoční setkání s polskými hosty

Jako každým rokem také koncem prosince 2024 se konalo shromáždění členů Spolku Vladislava Vančury. Bylo krátce po Vánocích, v dohledu Silvestr a Nový rok.

Sešlost začala přivítáním a přípitkem ke zdaru vančurovské činnosti. Následovala zpráva o aktivitách spolku v roce 2024 s náměty pro následující rok a zpráva o hospodaření. Projednalo se a potvrdilo současné složení Rady Spolku Vladislava Vančury na další pětileté období. Diskutovalo se k Rozmarnému létu, k propagaci a dalším věcem. Závěrem bylo přijato usnesení.

To už zde byli hosté z polské Ratiboře ze spolku Źródło, se kterým Vančurovci dlouhou dobu mají velmi dobré vztahy. Začala společenská část vánočního setkání teď s mezinárodní účastí. Promítl se sestřih videa z Rozmarného léta 2024 – mezinárodního folklorního festivalu v Dohnálkově parku. Následovalo překvapení pro všechny. Tím byl kamerový záznam přípravy a průběhu toho, co se před dvaceti lety

událo, když Spolek Vladislava Vančury poprvé převzal organizování Rozmarného léta. Mnozí se tam poznávali s tím, že tehdy byli o dvacet kilo i let mladší. Byla přestávka na občerstvení formou studených mís.

Poté paní Aldona Gawron-Krupa, duše spolku Žródło, všem pou-tavě vyprávěla, jak se dostala k tancování, jaké byly její začátky, jak to bylo, když ji propustili z kulturního domu v Ratiboři, protože, jak říkali, byla moc pracovitá, dost přísná na tanečníky a též chtěla, aby vystoupení byla nejen v týdnu, ale i v sobotu a v neděli. To se zaměstnancům kulturního domu a jeho vedení moc nelíbilo. Tak se rozešli s podáním ruky a přáním, aby v mysli zůstalo jen to dobré, co se vytvořilo.

Paní Aldona si pak velmi brzy založila nový spolek tance (1997). Našla sál pro zkoušení a začala od nuly. Kroje pro tanečníky postupně šila její maminka, boty k tancování si na vystoupení vyměňovali tanečníci mezi sebou nebo i vypůjčovali od jiných souborů na přehlídkách atd. Pro vystoupení nebyli muzikanti. Jednu dobu s nimi úspěšně spolupracovali učitelé-muzikanti ze ZUŠ v Kravařích ve Slezsku.

Soubor se postupně rozrůstal, svou výkonností dokonce získal osvědčení pro vystupování v zahraničí. Tanečních skupin přibývalo. Jistý čas trénovali dokonce v tělocvičně věznice v Ratiboři. Před tím si ale sál nevyužité budovy museli sami opravit. Vydatně pomohli rodiče mladých tanečníků. V současné době trénuje na dvacet tanečních skupin v tělocvičně a baletním sále bývalé základní školy v centru Rati-boře. Jsou to jak folklorní skupiny s názvem Ratibořané, tak skupiny

mažoretek. Tanečníci jsou různých věkových skupin od předškolního věku po seniory.

Když paní Aldona nedobrovolně odcházela z kulturního domu, tak jí tehdejší ředitel dával naději, že trvání jejího nového tanečního spolku bude tak dva měsíce. Teď už je to bezmála tři desítky let. Za tu dobu tancovali nejen na festivalech v Polsku a Evropě, ale s úspěchem vystupovali také na americkém kontinentě či v Asii. Paní Aldona si velmi váží toho, že tanečníci, kteří u ní vyrostli, do tanečních skupin posílají své děti. Tancují i jejich babče. Zvláštností také je, že pro přijetí mladých tanečníků a tanečnic nedělá výběry či konkurzy. Přicházejí a zůstávají jen ti, kteří mají zájem, odhodlání tvrdě pracovat a společně se radovat z dosažených výsledků.

V roce 2024 se jim podařil jedinečný počín – paní Aldona přichystala, s tanečnicí nacvičila a pozornému publiku předvedla Slezskou svatbu, více než dvouhodinové taneční vystoupení se zpěvy a živou muzikou. Jak dodala, je tomu 40 let, co sama tancovala v roli nevěsty tehdy v Ratibořské svatbě. Teď pro změnu její syn tančí v roli ženicha.

Po krátké pauze předvedl Hájecký šraml písničky, které si přichystal pro silvestrovské vystoupení u altánu na Lhotě. Nechybělo losování drobných vánočních dárečků s mnohým příjemným překvapením při jejich rozbalení. A co teprve různé slovní hříčky a žertovné hádanky.

Zbyl také čas k tříbení představ pro příští slavnost Rozmarného léta a jeho folklorní část. Závěrečná vánočního vančurovského setkání byla po společném fotu.

U altánu na Lhotě

Hájecký šraml byl pozván, aby u lhotského altánu na silvestra 2024 zahrál pár písniček. Připravili jsme si malý repertoár.

Přišlo silvestrovské úterý. Odpoledne na Lhotě cestou k lesu a lesnímu altánu se ubírá spousta lidí. Příchozí už zdálky vítá zdejší kapela Ohrozimka. Ve dvě hodiny je zahájeno v pořadí 13. silvestrovské setkání občanů Lhoty a další blízkých i vzdálených míst. Nejvzdálenějším hostem byl tentokrát jeden Francouz, který přítomné také k Novému roku pozdravil - jak jinak než francouzsky.

Trubači ze sousedního městečka Dolní Benešov zatroubili slavnostní myslivecké fanfáry, byl odhalen nový meteorologický sloupek se skříňkou s velkým teploměrem a barometrem. Krátce promluvil starosta obce, který tuto akci navštívil vůbec poprvé. To už byl Hájecký šraml připraven a dle přání pořadatele zahrál první písničky. Poté pokračovala Ohrozimka písničkami z vlastní tvorby – o Hrabyni a Lhotě. Trubači přidali své skladby a loučili se vytroubením melodie Morava krásná zem. Opět byl prostor pro Ohrozimku a Hájecký šraml.

Do sloupu altánu se nezapomněl přitlouci pamětní hřebík nejstarším občanem Lhoty a už se rozdávaly voňavé koláčky. Byly pro každého, kdo přišel. Pro dospěláky na zahřátí se nalévala slivovice nebo rum. Hlavně hodně sil a dobré zdraví v novém roce!

Účastníků bylo tak ke dvěma stovkám. Lidé u altánu se zdrželi do třetí hodiny, někteří i déle. Začal profukovat studenější větřík.

Lednová vycházka

Je počátek nového roku 2025, pátek 3. ledna odpoledne. Několik Vančurovců se schází u Dohnálkovy vily. Vycházíme na malý pochod směr Smolkov, abychom uchovali dlouholetý zvyk novoroční vycházky.

Lesní ulicí stoupáme k lesíku a k vančurovské vyhlídce s dubovou lavičkou a jablůnkou teď v zimním spánku. Slunko krásně ozařuje obzor, viditelnost je skvělá. Těch několik desítek výškových metrů vždy stojí za výhled. Námaha není zbytečná zvláště po svátečním hodování.

Dále jdeme kolem hrušně a zasněženou cestičkou se dostáváme do Smolkova k hospůdce v pronájmu Skota – z dřívějška zvanou Vatikán. V lokále i v zadní extrovce – nyní kavárniče, je příjemně teplo. Vede se pestrá, různorodá debata, jak komu slina na jazyk přišla při pivu nebo jiném i teplém moku. Někteří si jako chuťovku dávají utopence. Postupně se hospůdka zaplňuje hosty a žije svým rytmem.

Před večerní sedmou hodinou se zvedáme k odchodu. Venku trochu profukuje.

Besedujeme o Donbase a knížce mladých autorek

Koncem ledna 2025 zavítal do Háje ve Slezsku Jaromír Vašek na besedu o Donbase a knížce ještě z tiskárny vonící novotou. O Jaromírovi lze prozradit, že několikrát byl návštěvníkem slavnosti Rozmarné léto

a že je pravnukem Antonína Vaška, slezského buditele, významného filologa a otce Petra Bezruče, který se v naší obci narodil (1829) a za pár let tomu bude 200 roků.

Jaromír Vašek Donbas navštívil v posledních deseti letech vícekrát. Důvodem bylo, že se chtěl na vlastní oči přesvědčit, jak se tam žije v porovnání s tím, co se u nás o Donbase dovídáme ze zpráv médií. Své vyprávění doplnil řadou fotografií, které na Donbase pořídil.

Poněvadž je povoláním učitel, zajímala ho oblast školství a kultury. Navštívil řadu škol, knihoven, kulturních zařízení. Do rukou se mu dostaly také literární práce žáků a studentů. Některé z nich ho zaujaly tak, že nebylo daleko od myšlenky překladu a knižního vydání v češtině. Koncem roku 2024, díky nakladatelství Futura, byla na světě krásná knížka s názvem „Kouzelník v každém z nás“. Obsahuje soubor pohádek, povídek, esejí a divadelních her tří mladých autorek z Luganské lidové republiky. Knihu doprovázejí zdařilé barevné ilustrace mladých výtvarníků tvůrčího studia v Lugansku a její vedoucí.

Když beseda při kávě a chabičovských koláčích končila, zazněla mnohá přání. „Až budeš opět na Donbase, tak se zmiň třeba těm třem mladým autorkám, že i v rodišti avantgardního českého spisovatele Vladislava Vančury si se zájmem prolisťovali a teď i přečtou jejich knížku s krásnými ilustracemi,“ bylo jedno z poselství, neboť přátelství je lepší než nenávist a válka.

Jaromír Vašek, co by spoluautor překladu do češtiny, věnoval toto reprezentativní vydání knížky také hájecké knihovně.

JAN ZRZAVÝ

SALON
OPAVA
2025

Kreslil
Dominik Rajdus,
ZUŠ V. Vančury

Novela Rozmarné léto v bulharštině

V roce 2016 byl hostem červnové slavnosti Rozmarné léto bulharský bohemista a překladatel Vasil Samokovliev. Do bulharštiny přeložil přes dvacet českých knih, mj. díla Vladislava Vančury a Bohumila Hrabala.

Velkou radost jemu i nám udělali lidé z bulharského nakladatelství Colibri. V polovině roku 2024 světlo světa spatřilo druhé reprezentační vydání Vančurovy novely Rozmarné léto v bulharštině s barevnými ilustracemi Josefa Čapka. Z češtiny bulharský překlad vyhotovil právě Vasil. Ten dva výtisky věnoval Spolku Vladislava Vančury. Jeden z nich obohacuje fond hájecké knihovny. Současně je krásným příkladem šíření pokladů české kultury a tvorby hájeckého rodáka za hranicemi republiky.

Vančurovské hudební těleso

Jeho počátky spadají do období, kdy nově založený Spolek Vladislava Vančury (2003) připravuje svůj první v celkovém pořadí 14. ročník Rozmarného léta (2004). Hudební skupina s názvem Hájecký šraml vznikla jako potřeba pro zvaní občanů na letní vančurovskou slavnost.

Od té doby kromě každoročního krojovaného pozývání na Rozmarné léto se skupina muzikantů snaží písničkami rozdávat dobrou náladu u různých příležitostí. Měla možnost vystupovat i v zahraničí.

Hájecký šraml potěšil seniory

V Domově seniorů Ludmila ve Smolkově bylo v pátek 2. května už od rána poněkud více rušno než obvykle. Hezké počasí lákalo ven a kolem deváté hodiny se obyvatelé domova začali scházet k připraveným stolům. To už muzikanti Hájeckého šramlu měli připraveny svoje nástroje, aby zpříjemnili májové dopoledne zdejšími seniorům u postavené květnové májky.

Kapela zahrála přes dvacet více či méně známých lidových písniček. Nechyběla ani malá série spojená s Ostravou – Děvčátko z kolonie, Ostravěnko má, Děvčátko z Ostravy. Zavládla pěkná májová nálada. Závěr byl protknut nádhernou Hašlerovou skladbou Ta naše písnička česká. Snad se naše muzicírování líbilo.

Šraml opět v domově důchodců

Nezvykle ve středu 28. května 2025 odpoledne hrál Hájecký šraml v DPS Ludmila ve Smolkově. Bylo to v rámci prezentační akce IKEI. Opět to byly lidové písničky. I přesto, že obloha se zatáhla a tu a tam kapky deště byly mezi námi, nemuseli jsme se schovávat pod střechem.

Zpestřením bylo venkovní grilování a výborné voňavé špekáčky s hořčicí pro každého. Zbyl i čas popovídat si s obyvateli DPS či pozdravit známé sousedy, co tu teď pobývají.

Slezská beseda v Ratiboři

Předposlední srpnovou neděli 2025 bylo na Piastovském zámku v polské Ratiboři plné slezských tanců, hudby, kostýmů, povídání a chutí. Slezská beseda přilákala na zámek davy.

Nápad vzešel od vedení zámku, iniciativu podpořil ratibořský region. Programově zajistila Aldona Krupa-Gawron z ratibořského kulturního spolku „Źródło“, s nímž se můžeme každoročně setkat na slavnosti Rozmarného léta v Háji ve Slezsku.

Vše se odehrávalo na nádvoří ratibořského zámku, jak na pódiu, tak u besedního stolu. V mnohotvárném tříhodinovém programu ve 12 blocích vystoupilo šest souborů. Byly jak ze spolku Źródło, tak dalších míst polského Slezska. Pozvána byla také vančurovská kapela Hájecký šraml.

Spolek Źródło se kromě moderních tanců mažorettek zabývá udržováním slezských tradic písněmi a tanci v souboru „Ratibořané“. Na Slezské besedě představili několik slezských tanců a ukázky ze slezské svatby, kterou spolek nastudoval jako dvouhodinové vystoupení už v loňském roce.

Dále se vystoupení zúčastnily soubory jako např. „Kokoszyczanki“ či „Rzuchowianki“. Ve dvou blocích vystoupil rovněž Hájecký šraml s lidovými písněmi z Čech, Moravy a Slovenska. Ale nejen to. Dvě písně z repertoáru šramlu si mohlo zazpívat na zaplněném nádvoří i přítomné divácké obecenstvo. K tomu dostalo notový podklad. Při

poslechu slezských polských písní si mnozí účastníci z Háje uvědomili blízkost obou národů, neboť některé melodie byly velmi podobné.

Mezi vystoupeními byly doprovodné besedy, které vedla paní Aldona. Probíraly se lidové zvyky ve Slezsku. Při besedování paní Aldona vyzpovídala také tři členky Vančurovců o tradicích v českém Slezsku. I když někdy jazyková bariéra existuje, naše zástupkyně poutavě povídaly třeba o tom, jaká byla v dětství jejich nejoblíbenější jídla, jak se vaří naše knedlíky nebo jaká je sváteční tabule. Kromě slovního povídání měla velký úspěch u obecnstva ochutnávka českých knedlíků.

Publikum potleskem a ovacemi ocenilo také speciální vystoupení skupiny Babče z Ratiboře či komentovanou ukázkou slezské módy z přelomu 19. a 20. století.

Celé odpoledne za příznivého slunečného počasí příjemně uběhlo a háječtí si užili hezký pobyt, při kterém navázali i nové vztahy s polskými soubory.

Petr Tománek

Nové Lublice s dvojprogramem

Na jedné z jarních zkoušek šramlu zaznělo, že by se tato hudební sešlost mohla představit na Dni obce Nových Lublic koncem srpna. Všichni byli pro. Teď jen připravit repertoár písniček a nacvičit je. Proto byly i přes léto hudební zkoušky. Připraven byl hodinový

program dvou tuctů písniček. Mezi nimi bylo i překvapení - písnička o Nových Lublicích.

V sobotu 30. srpna jsme krátce po poledni vyjeli třemi auty do Lublic. Pro mnohé to byla zatím neznámá malá víska s necelými dvěma sty obyvateli kousek od Kružberské přehrady a obklopená krásnou přírodou.

Na místě u Novolublické hospody pobíhala rozložitá postava. Jak se ukázalo, byl to starosta obce. Už na první pohled to vypadalo, že si organizátoři s přípravou slavnosti dali záležet. Lavic a stolů pod velkými stany se zdálo být dokonce víc než obyvatel celé obce. Na přilehlém dětském hřišti barvami zářil dětský kolotoč a nafukovací atrakce pro drobotinu. Byly zde stánky s perníkovými srdíčky, sladkostmi a dalšími věcmi. Pamatovalo se na bohaté občerstvení pro příchozí. V nabídce byl guláš, klobásy, při grilování kořením voněly makrely, byly koláče a další dobroty, točilo se pivo, limo, k mání bylo i něco ostřejšího.

Pro nás ze šramlu byl čas na přípravu ozvučení a nástrojů. Ve dvě hodiny jsme úvodní skladbou zahájili svoje vystoupení. Začali přicházet první návštěvníci. Někteří prošli s tím, že jdou na odpolední sobotní mši do kostele nad hospodou, ale pak přijdou. Kolem půl třetí starosta obce oficiálně slavnost zahájil.

Přichystané písničky jsme vyhrávali do třetí hodiny. Už jsem se loučili s publikem, abychom přenechali místo dalšímu programu, když jsme byli požádání, abychom ještě zůstali a písničkami vyplnili dobu

mezi částmi pokračujícího programu. Nu co, tak jsme přidali dvojitý program posílení výborným gulášem, koláči, kávičkou, pivečkem.

Přítomným se v programu na Dni obce Nových Lublic dále představily mladé tanečnice z Krnova v řeckých krojích a tancích, s houkačkami přijelo k tuctu historických policejních vozů, velký zájem vzbudila ukázka ze školy výcviku služebních psů. Vypadalo to tak, že se zde přišla podívat skoro celá obec a mnozí z okolí. Vládla všude dobrá sousedská atmosféra.

Naše hudební produkce ze šramlu končila k půl šesté, kdy jsme se s Lublicemi loučili. Zábava zde však zdaleka u konce nebyla, chystalo se i tancování. Starosta k tomu dodal, že budou pokračovat určitě dlouho do noci.

Písnička o vančurovských muzikantech

Připravovali jsme program silvestrovského vystoupení ke lhotskému altánu. Jedna z písniček se nesla v mysliveckých popěvcích, čímž jsme chtěli udělat radost organizátoru akce, který je vášnivým nimrodem a budovatelem lesního altánu, kde lhotečtí teď velmi rádi chodí na procházky k lesu.

Po vystoupení někteří ze šramlu brblali, mrmlali, pořád se jim něco nezdálo. „Tak sedni a napiš text třeba o nás, o šramlu!“, neslo se jako odezva. I stalo se. Nejprve vznikly jakési rýmováčky a pak text písničky. Celé se to nazvalo Šumařské popěvky.

Šumařské popěvky

A7 D D7 % D A7

1. Mysme ban-da mu zi-kan-tů, má-mek to-mu

7 D A7 D

ma-lou par-tu, hra-jem ži-vou mu-zi-ku, dost let má-me na tri-ku.

Refrén

12 D A7 D

Jó, jó, je to prav-da, jó, jó, je to tak, a kdo to-mu

17 A7

ne-chce vě-řit, ať se tam de po-di-vat. po-dí-vat. rit.

D.S.

2. Hráť pro radost vám i sobě
v každé denní, noční době,
tak nezbude než si přát,
ať to jde i tentokrát.

3. Kapelník nás umravňuje,
Láďa měchy natahuje,
děvčata hezky pějí,
ostatní se jen smějí.

4. Byť jsme už starší šumaři,
občas se nám i zadaří.
Zazpíváme písničky
o životě, lidičky!

Fotopříloha
z Rozmarného léta 2025
a vybraných akcí Vančurovců

Foto Radim Štefan
a archiv Spolku VV

◀▲ Hájecký šraml
zve na tradiční slavnost
Rozmarného léta:
Chabičov, Háj,
smolkovská hospůdka.

▲► Vernisáž výstavy
 “Vančura a hry”
 v knihovně Dohnálkovy
 vily, kterou začalo
 Rozmarné léto 2025.

◀▲ *Kladení květin k pomníku
Vladislava Vančury,
Kateřina Konečná
s Ivanem Strachoněm,
žakyně ZUŠ v hudebním úvodu.*

▲ *Festival Rozmarného léta zahájily mažoretky Zara 2 z polské Ratiboře.*

◀◀ *Mažoretky
Zara 2
v Dohnálkově
parku.*

▲ Národopisný soubor Bejatka ze Štítiny.

◀ ▲ Z vystoupení
souboru Bejatka:
pásmo "Ku muzice",
slezské písně a pletky,
muzikanti.

▲ *Temperamentní soubor Vadhajtás z městečka Vasvár (Maďarsko).*

◀ ▲ *Folklorní
soubor Vadhajtás
s muzikanty
(Maďarsko).*

▲ Z městečka Vrbovec vystoupili členové souboru HKUD Petar Zrinski (Chorvatsko).

◀▲ Tanečníci souboru
Petar Zrinski
si přivezli
zářivé lidové kroje,
chorvatské písně, tance
a plno úsměvů.
Dole kloboukový tanec.

- ▲► *Publiku festivalu se
představilo Ha-trio.
Lidovými
písněmi zaujala
cimbálová muzika ZUŠ
Vladislava Vančury.*

◀▲ Slavnostní předávání
Ceny Vladislava Vančury
Věře Philipkové
a Milanu Blahynkovi
starostou obce
Karlem Palovským.

▲► Akce Vančurovců
v Dohnálkově vile.

Nahoře — vánoční setkání
s polskými hosty (2024).

Dole — Jaromír Vašek
na besedě o Donbase (2025).

◀▼ *Hájekský šraml
na vystoupení
v Domově pro
seniory Ludmila
ve Smolkově.*

*Dole — Hájekský šraml
na Dni obce
v Nových Lubčicích.
Představily se zde též
mladé tanečnice
z Krnova
v řeckých krojích
a tancích.*

▲ Hájecký šraml na Slezské besedě na nádvoří zámku v Ratiboři spolu s polským souborem Kokoszyczanki z města Wodzisław Śląski.

R e s u m é

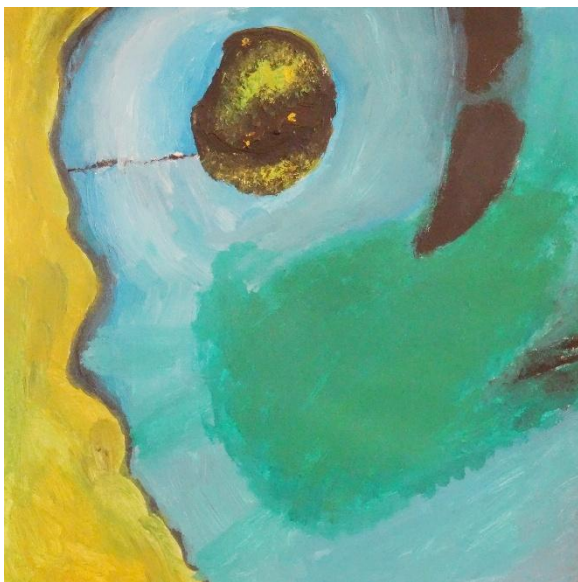
Almanach 2025 je koncipován do tří částí: • *Literární rozhledy* - vybrané statě a literárně vědné studie, které mají vztah k životním osudům a tvorbě Vladislava Vančury; • *Rozmarné léto 2025* - reportáže z tradiční vančurovské slavnosti; • *Vančurův spolek a kultura* - několik pohledů na činnost spolku a jeho hudebního tělesa. Fotopříloha celý almanach uzavírá.

S u m m a r y

The Almanac 2025 is divided into three parts: • *Literary Views* - selected articles and literary studies related to the life and work of Vladislav Vančura; • *Summer of Caprice 2025* - reports from the traditional Vančura's festival; • *Vančura's Society and Culture* - several views on the activities of the society and its musical ensemble. The photo appendix concludes the entire almanac.

Р е з ю м е

Альманах 2025 года состоит из трёх частей: • *Литературные обзоры* - избранные статьи и литературные исследования, посвящённые жизни и творчеству Владислава Ванчуры; • *Причудливое лето 2025* - репортажи с традиционного фестиваля; • *Ассоциация Ванчуры и культура* - несколько точек зрения на деятельность ассоциации и её музыкального ансамбля. Фотоприложение завершает весь альманах.

Obsah

K obsahu almanachu	3
Literární rozhledy	5
Z Rozmarného léta 2025	34
Vančurovský spolek a kultura	44
Fotopříloha	59
Resumé	77

35. Rozmarné léto

Vančurovský almanach 2025

Sestavení, redakce a grafická úprava
Ladislav Ludvík

Grafika v textu
práce žáků ZUŠ Vladislava Vančury Háj ve Slezsku (2025)

Foto
Radim Štefan a archiv Spolku VV

Náklad
50 výtisků

Tisk
ZEMAN ART s.r.o., Ostrava-Zábřeh

© Vydal Spolek Vladislava Vančury Háj ve Slezsku v roce 2025
ISBN 978-80-907547-6-8

Vančurovský almanach 2025

je koncipován do tří částí:

- ***Literární rozhledy***
vybrané statě a literárně vědné
studie, které mají
vztah k životním
osudům a tvorbě
Vladislava Vančury,
- ***Rozmarné léto 2025***
reportáže z tradiční
vančurovské slavnosti,
- ***Vančurův spolek
a kultura***
několik pohledů
na činnost spolku
a jeho hudebního tělesa.
Fotopříloha almanach
uzavírá.

